

การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของ นักประเมินค่าทรัพย์สิน

โดย อ.สุดจิต นิมิตกุล

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมกระทรวงมหาดไทย

1.ทั่วไป

1.1 คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีหรือหน้าที่อันพึงมีอยู่ในตัว เช่น ความอดทน ความขยันขันแข็ง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1.2 จริยธรรม หมายถึง ธรรมเนียมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ เป็นระบบของการทำความดีละเว้นความชั่วในเรื่องที่รับผิดชอบ

1.3 จรรยา หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่คณะ เช่น จรรยาแพทย์นิยมใช้ในทางที่ดีมีความประพฤติที่ดี จรณยานักประเมินค่าทรัพย์สิน

2. กรอบแนวคิดเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยทั่วไป

กรอบแนวความคิดที่ 1 หลักคำสอนในทางศาสนา ทุกศาสนาสอนให้
คนเป็นคนดี

กรอบแนวความคิดที่ 2 หลักคุณธรรมสี่ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กรอบแนวความคิดที่ 3 หลักธรรมาภิบาล (**Good
Governance**)

กรอบแนวความคิดที่ 4 ค่านิยม 12 ประการของหัวหน้า คสช.

3. ปลูกจรรยาบรรณในองค์กร

- จรรยาบรรณ (**Ethics**) เป็นข้อกำหนดหรือแนวทางประพฤติกและปฏิบัติของการปฏิบัติงาน
- ความถูกต้องและชอบธรรม (**Integrity**)
- หัวใจของจรรยาบรรณ คือ การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและชอบธรรม
 - ความถูกต้องและชอบธรรม
 - อะไรถูก/ผิด
 - ยึดถือสิ่งที่ถูกต้อง
 - ปฏิบัติตามประมวลจรรยาบรรณตรงไปตรงมา

4. หลักปรัชญาด้านจริยธรรม

4.1 **อริสโตเติล** มีความคิดเห็นและวางหลักจริยธรรมสำหรับชีวิตมนุษย์ไว้ ดังนี้

1) ชีวิตที่ดีของมนุษย์ต้องดำเนินชีวิตไปตามหลักเหตุผลทำหน้าที่ของให้สมบูรณ์ มีความยุติธรรม รู้จักยั้งคิด มีอารมณ์ดี มีสุขภาพดี การดำเนินชีวิตความประพฤติตามทางสายกลาง การปรับตัวของชีวิตมี 3 ระดับ คือ ชีวิตในประจำวัน ชีวิตที่เป็นไปตามสังคมและชีวิตที่สงบ

2) **ความดีของมนุษย์ มี 3 ชนิด คือ**

2.1 ความดีภายนอก ได้แก่ เกียรติยศ ชื่อเสียงฯ

2.2 ความดีทางวิญญาณ ได้แก่ สติปัญญา ความสุข คุณธรรมฯ

2.3 ความดีทางร่างกาย ได้แก่ ความสมบูรณ์ทางร่างกาย และ

สุขภาพดี

4.2 ขงจื้อ ซึ่งเป็นปราชญ์เรื่องคุณธรรมจริยธรรม เน้นแนวทางในการดำเนินชีวิตและทำงาน

สำหรับคุณธรรมของขงจื้อ มีดังนี้

1. กตัญญู
2. พี่น้องปรองดอง
3. ซื่อสัตย์ จงรักภักดี
4. ความสัตย์จริง
5. ให้ความสำคัญเรื่องจริยธรรม
6. มีมโนธรรม
7. สุจริตธรรม
8. ละอายต่อความชั่ว

4.3 ท่านเจ้าคุณพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้อธิบายถึงจริยธรรมตามแนวพุทธศาสนาหรือพุทธจริยธรรม ว่า “จริยธรรม” มาจากคำว่า “พรหมจรรย์” ซึ่งในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง “มรรค” คือ วิธีการปฏิบัติสายกลาง หรือ มัชฌิมาปฏิปทาประกอบด้วย อริยมรรคองค์ 8 ประการ บางครั้งเรียกว่า “ไตรสิกขา” คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

4.4 พระบรมราโชวาท

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระบรมราโชวาทเมื่อ 5 เมษายน 2525 เรื่องคุณธรรม 4 ประการ เพื่อพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยให้พึงถือปฏิบัติ ได้แก่

ประการแรก การรักษาความสัตย์ ความจริงใจตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัตย์ด้วยดีนั้น ประเภทที่สาม การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์ สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

5. แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมของเพื่อนบ้าน

- 5.1 สิงคโปร์
 - เจตจำนงทางการเมือง (**Political will**)
 - มีกฎหมายอย่างชัดเจน (**Law**)
 - การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ (**Effective enforcement**)
 - มีการบริหารและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (**Effective management**)

- 5.2 ฮัองกง

- เจตจำนงทางการเมือง (**Political will**)
- การสนับสนุนทางการเมือง (**Political support**)
- ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายนิติบัญญัติ (**Legislative support**)
- เครื่องมือรวบรวมทันสมัย (**Video**)
- เน้น 3 ร่วมสอบสวน ป้องกัน และทำให้การศึกษา (**Three pronged**)

6. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

6.1 ประเทศอังกฤษเป็นประเทศตัวอย่างของการปลูกฝังจริยธรรมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยชาวอังกฤษถือว่าการเป็น “เด็กดี” สำคัญกว่าและต้องมาก่อนการเป็น “เด็กเก่ง” ดังนั้นจึงได้ฝึกอบรมเด็กตั้งแต่เข้าใจความดีด้วยคติธรรมง่าย ๆ 7 ประการ คือ

- (1) สัจจะ พุคความจริง (Truth)
- (2) ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)
- (3) ความระลึกในหน้าที่ (Sense of duty)
- (4) ความอดกลั้น (Patience)
- (5) ความเป็นธรรม (Fairplay)
- (6) ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Consideration for others)
- (7) เมตตาธรรม (Kindness)

6.2 การส่งเสริมจริยธรรมโดยบางมูลนากโมเดล

- (1) สูตร 3-6-3
- (2) 3 ยุทธศาสตร์
- (3) 6 กระบวนการ
- (4) 3 เป้าหมายหลัก

6.3 จริยธรรมของข้าราชการ

- ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม
- มีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่
- แยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่
- ละเว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์และผลประโยชน์ทับซ้อน
- ทำหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม
- ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร
- มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ
- เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน
- ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย

7. กลไกขับเคลื่อนเรื่องจริยธรรม

- 7.1 ผู้บังคับบัญชาระดับสูงสนับสนุน
- 7.2 มีกลยุทธ์และแผนงานที่ชัดเจน
- 7.3 มีคณะกรรมการและฝ่ายเลขานุการที่เข้มแข็ง
- 7.4 แยกหน่วยงานออกเป็นอิสระ
- 7.5 ประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง
- 7.6 ประชาชนมีส่วนร่วม

8. ความล้มเหลวในการดำเนินงาน

- (1) ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ไม่สนับสนุน
- (2) เป็นงานฝาก
- (3) ไม่แยกงานออกเป็นอิสระ
- (4) ฝ่ายเลขานุการไม่จริงจัง
- (5) งานจริยธรรมส่วนใหญ่นิติกรเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งเน้นกฎหมายจนเกินไป

9. โครงการเด่นที่ควรดำเนินการ

- (1) คัดเลือกคนดีและบุคคลต้นแบบประจำเดือน ปี และโอกาสสำคัญ
- (2) โครงการส่งเสริมวันสำคัญทางศาสนา
- (3) โครงการนำเจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- (4) ประกวดโครงการเด่นๆ งานในหน้าที่ เช่น โครงการตอบแทนสังคม (CSR)
- (5) โครงการประเมินมาตรฐานจริยธรรมของหน่วยงานและบุคคลอยู่เสมอ

10. การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

- (1) คิดเชิงบวก
- (2) บูรณาการ
- (3) ยืดหยุ่น
- (4) ความร่วมมือทุกฝ่าย
- (5) ทำเรื่องงานจริยธรรมให้เป็นงานปกติ
- (6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- (7) วัฒนธรรมประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

11. กรณีศึกษานักปกครองเกียรติยศ

11.1 การคิด หลักการทำงานและหลักการดำรงตน ของปฐมเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ)

- ทำงานอย่างทุ่มเท
- เสียสละ
- ซื่อสัตย์สุจริต
- ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
- เป็นผู้ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม

11.2 เทวขุนนาง หรือขุนนางเทวดา (นายสุดจิต นิमितกุล)

- ความรู้ดี
- มีสัจจะ
- เสียสละเพื่อสังคม
- นิยมประชาธิปไตย
- ใช้เหตุผล
- อดทนต่อหน้าที่
- หลีกหนีอบายมุข
- หาความสุขจากธรรมะ
- เลิกละทิ้งฐิ
- มีสติครบถ้วน

11.3 หน้าที่อริยบุคคล

- (1) เป็นอยู่ตามธรรมชาติอย่างง่าย ๆ
- (2) ทำอะไรไม่เห็นแก่ตัว
- (3) เข้าใจคิดให้ถูกต้อง
- (4) พูดแต่ของที่มีประโยชน์
- (5) ทำงานที่ปราศจากโทษ
- (6) มีสันโดษเป็นอาชีพ
- (7) เร่งรีบสร้างความคิด
- (8) มีสติสัมปชัญญะ
- (9) ตั้งใจมั่นชอบตลอดกาล
- (10) มีสันดานพอองใส เบิกบานเป็นนิรันดร์

12. สรุป

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับการทำงานให้สำเร็จที่ว่า “การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงปรารถนา คือ ที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยความรู้แต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย”